

«Legg derfor all kraft i et velrettet slag»



Slik så LOs plakater ut i 1968. Nå viser årets LO-kongress en utstilling med moderne politisk plakatkunst.

Foto: Arbark

Haakon Lie var inspirert av Sovjet og slo fast budskapet om samhold med maskuline knyttnever. Årets LO-kongress byr på en utstilling med moderne politisk plakatkunst, der vi finner blomstermotiver og lekne ballonger.

■ HANNE MAUNO

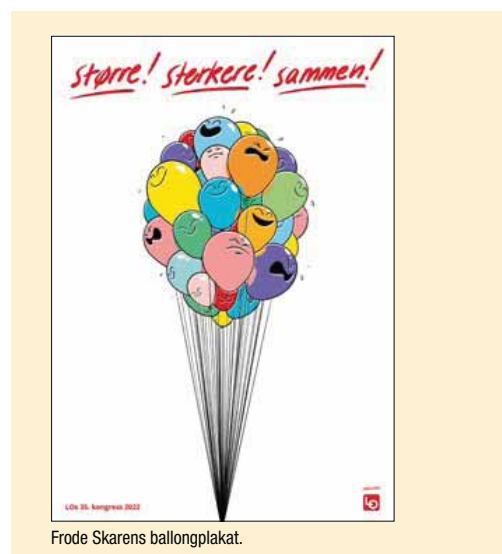
«Plakater leses i forbiarten. Legg derfor all kraft i et velrettet slag. Bruk oppsiktsvekkende tegninger eller framtreddende ord som vekker oppmerksomhet. Jo enklere, jo mer slagkraftig», sto det skrevet i Aps tidligere partisekretær Haakon Lies «Håndbok i agitasjon og propaganda» (1934). Den boka skrev Lie etter studieturer til Sovjetunionen, der han ble inspirert av måten kommunistene fikk fram sine politiske budskap på i en revolusjonær tid.

– Det var flere fra Ap og LO som dro til Sovjet og fikk inspirasjon på 20- og 30-tallet, blant annet til å lage politiske plakater, sier Sølvi Bennett Moen, som er fotoarkivar og kunsthistoriker ved Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek (Arbark).

– Den gangen var mange analfabeter, så det måtte være klare bilder og ikke så mye tekst. I dag har ordet «propaganda» en negativ klang, men den gangen var det bare et begrep for å spre det politiske budskapet, sier Moen.

Hender og lenker

Nå byr den 35. LO-kongressen på helt ny «propa-



Frode Skarens ballongplakat.

kraft



Sverre Ørn-Evensens klassiske brosjyreforside «Samhold må til» fra 1935. Foto: Arbeiderbevegelsens Arkiv

ganda»: En moderne utstilling av politiske plakater som retter seg mot dagens fagbevegelse. Her har Moen bidratt med historiske plakater fra Arbarks rikholdige samling av historiske plakater. I alt 10 illustratører har dessuten på oppdrag fra LO laget helt nye plakater slik de ser ut i dag, i vår moderne, digitale tid. Fra fredag og en uke framover skal disse plakatene stilles ut på Youngstorget og i foajeen på Folkets Hus når LO-kongressen åpner mandag.

– De kan virke veldig forskjellige, men er faktisk noen likheter mellom den sovjetinspirerte plakatkonsten på Haakon Lies tid på 30-tallet, og de bidragene som nå har kommet inn til denne nye utstillingen, sier Moen, som mener at selv om dagens visuelle språk er annerledes, er det fortsatt slagkraftig og symboltungt.

– Det er hender, lenker og røde flagg. Jeg kan se likheter mellom Sverre Ørn-Evensens klassiske brosjyreforside «Samhold må til» og særlig en av de nye plakatene, med budskapet «Større. Sterkere. Sammen» av illustratør Sylvia Stølan. Begge gjør bruk av fotomontasjeteknikk, men hos Stølan finner vi lekenhet og absurde sammensetninger, med utklippede hender og blomster som vokser opp av små kroppar, forteller Moen, som synes disse hendene kan minne litt om de to sterke hendene i Ørn-Evensens brosjyreforside fra 1935.

– Hender er et godt bilde på en arbeider, som bruker hendene sine. Det er hender som holder hammer, det er arbeidere som gjør noe, det er industri og håndverk, sier Moen. Hun tror uansett det er vanskeligere å nå fram med en slik politisk plakat i dag.

– Vi bombarderes jo av bilder, og folk får informasjonen sin fra mange steder. På 30-tallet så alle den samme plakaten, og så var det ikke så mange andre konkurrerende medier.

Gjennom den nye utstillingen ønsker LO «å løfte det grafiske faget og plakatformatet som meningsbærer i 2022», heter det.

– Klare ord for penga

– Det er mange, både i LO og ute i forbundene, som er nostalgiske og glade i de historiske plakatene fra Haakon Lies tid, og som har pyntet lokalene sine med dem. Vi ser det i møterom rundt om i landet, sier Anne Falch, som er designer, og rådgiver i LOs informasjonsavdeling og prosjektansvarlig for utstillingen.

– Men vi synes det kunne være interessant å vise fram mer moderne uttrykk i plakatkonsten, og få fram hvordan illustratører ser for seg en fagforeningsplakat i dag. Det er jo viktig for LO å være synlig tilstede i dagens arbeidsliv. Vi hadde lyst til å fornye dekor og uttrykk på veggene, og så var det et ønske fra LO-ledelsen at de ville nå litt bredere ut ved å vise disse plakatene på Youngstorget, sier Falch til Dagsavisen.

– Vi er veldig fornøyde med det store spennet i uttrykk på de nye plakatene! Dette er første gang vi har gjort noe slikt, og vi var litt spent på hva vi fikk inn. Det viste seg at mange tok utgangspunkt i slagordet «Større. Sterkere. Sammen» og samhold, og ikke i politiske saker og konkrete budskap, slik vi kan se i de eldre plakatene, sier hun.

– Det vi ser av de nye plakatene vi har fått inn, er at mange illustratører i dag jobber mer mot det dekorative enn det å spisse politiske budskap. Arbeidene ligger mer i grenseland mot billedkunst enn som meningsbærere. Det er mer lekent og mer humor. Før var det mer klare ord for penga! De var ikke redde for å si det hardt og tydelig, sier Falch.

hanne.mauno@dagsavisen.no



Ruben Östlund vant lørdag Gullpalmen i Cannes for andre gang. Han fikk prisen for sin film «Triangle of Sadness». Foto: Joel C Ryan/AP/NTB

Nok en gullpalme til Ruben Östlund

Svenske Ruben Östlund fikk Gullpalmen under årets filmfestival i Cannes. Det er andre gang han sikrer seg den gjeve prisen.

Han vant Gullpalmen for «The Square» i 2017, og hedres i år for sin «Triangle of Sadness».

Filmen er en satire over moteverdenen og sosiale hierarkier, der tittelen spiller på de bekymringsrynkene man får mellom øynene. Den har Harris Dickinson, Charlbi Dean og Woody Harrelson i hovedrollene.

«Triangle of Sadness» er beskrevet som bitter, smart og treffsikker. Filmen er Östlunds første engelskspråklige film med internasjonale skuespillere. Mye av handlingen foregår på en yacht der ferden ikke er så enkel for de superrike deltakerne.

Det er scener med sjøsyke og oppkast, og publikum skal vekselvis ha brølt av latter eller vært grønne i ansiktet, ifølge Reuters.

Stor svensk dag

– Når vi begynte filmingen, hadde vi ett mål: Å lage en spennende og tankevekkende film, en provoserende film, så kinopublikum fikk noe å snakke om etterpå og en opplevelse å dele med andre, sa den svenske regissøren i sin takketale.

Det ble en stor dag for Sverige i Cannes – ettersom svenske Tarik Saleh sikret seg prisen for beste manus med sin «Boy from Heaven». Filmen beskrives som en politisk thriller. Den

utspiller seg i Kairo og har Fares Fares i hovedrollen.

Årets jurypris ble delt mellom vennskapshistorien «The Eight Mountains» av Charlotte Vandermeersch og Felix Van Groeningen og den polske regissøren Jerzy Skolimowski «EO» – som handler om et esels reise gjennom et nådeløst, moderne Europa.

– Jeg vil gjerne få takke eslene mine, sa Skolimowski i takketalen. Til sammen seks esler deltok i innspillingen.

Sørkoreansk suksess

Sørkoreanske Park Chan-wook vant prisen for beste regissør under årets filmfestival.

Park vant prisen for filmen som på engelsk har fått tittelen «Decision to Leave». Den omtales som en erotisk krim.

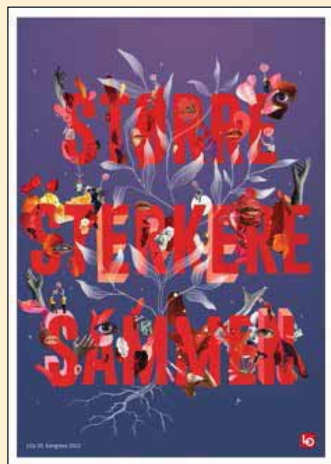
I den kvinnelige skuespillerkategorien vant iranske Zar Amir Ebrahimi, som bor i Frankrike, for sin innsats i rollen som journalist i Ali Abbasis «Holy Spider». Filmen er basert på en sann historie om en seriedrapsmann som tok livet av sexarbeidere i Mashhad i Iran.

Sørkoreanske Song Kang Ho vant i herreklassen, for sin rolle i japanske Hirokazu Koreedas film, som på engelsk har fått navnet «Broker». Den handler om en koreansk familie på jakt etter et hjem for et etterlatt spedbarn.

Den internasjonale Gullpalme-juryen ble i år ledet av franske Vincent Lindon. Blant de øvrige jurymedlemmene var Asghar Farhadi, Rebecca Hall, Jeff Nichols, Joachim Trier og Noomi Rapace. (NTB)

» VINNERE VED FILMFESTIVALEN I CANNES

- **Gullpalmen:** Ruben Östlund – «Triangle of Sadness»
- **Grand Prix:** Luka Dhont – «Close» og Claire Denis – «Stars at Noon»
- **Beste regissør:** Park Chan-wook – «Decision to Leave»
- **Beste kvinnelige skuespiller:** Zar Amir Ebrahimi – «Holy Spider»
- **Beste mannlige skuespiller:** Song Kang-ho – «Broker»
- **Beste manus:** Tarik Saleh – «Boy from Heaven»
- **Juryprisen:** Jerzy Skolimowski – «EO» og Charlotte Vandermeersch og Felix Van Groeningen – «The Eight Mountains»



Illustratør Sylvia Stølans LO-plakat til utstillingen.



Egil Haraldsen og Ellen Lindeberg i Exil Design med sin illustrasjon av LOs kamp for heltidsstilling.

Da

Dagsavisen

MANDAG 30. MAI 2022



STILLER UT POLITISKE PLAKATER

Slagkraftig plakatkunst

KULTUR • SIDE 18-19

HISTORISK LOV OM NORSKE LØNNS- OG ARBEIDSVILKÅR UT PÅ HØRING

NYHETER • SIDE 12-13

OMFATTENDE ARBEID Å VÆRE PÅRØRENDE:

» Pårørende skal ikke være soldater som kjemper mot velferdsstaten.



HELLE CECILIE PALMER
• SIDE 4-5

ÅRGANG 136 UKE 22 NR. 121 LØSSALG 49,-

NORSK LITTERATUR-FESTIVAL ER I GANG



Niviaq Korneliusson, grønlandsk forfatter.

Strømmer et kremlag av forfattere

KULTUR • SIDE 20

HELGE SIMONNES:

» Krig, skoleskyting og overgrep. Kirker verden over kommer til kort i møte med de virkelige tunge, etiske spørsmålene.

BØRS & KATEDRAL
• SIDE 5



Nå skal Oslo Ap og Oslo SV si stopp eller kjør til Fornebu

Hvis prisøkningen fører til at stadig flere byggeprosjekter stoppes, pauses eller nedskaleres, vil det bli dramatisk for bransjen, advarer Jørgen Leegaard, direktør for samfunnspolitikk i Byggenæringens Landsforening.

NYHETER • SIDE 8-9



Frykter bråstopp

Foto: Mimsey Møller

5

«VARM MELK MED HONNING»

Vittig, viktig og dyptgripende

ANMELDELSE • SIDE 22



Vilde Moberg og Maiken Schjøll Frisch.

OVER 50 ÅR I STOR-OSLO

Markiser

Dukskift ■ Persiener ■ Screen

Gratis befaring og pristilbud! Dag/kveld

Hilmar Hammerhei a.s.
Tlf.: 22 15 63 10
Avd. Oslo: grefsen@hh.no - www.hh.no

7 028190 002034